

Bijlage bij Monitor betaalbaarheid en contractering apothekzorg

Bronnen en methoden

Inhoud

1. Methoden	4
2. Begrippenlijst	6

1. Bronnen en methoden

Om deze monitor te maken heeft de NZa declaratiegegevens van alle zorgverzekeraars uit Vektis over de periode 2012 tot en met 2016 geanalyseerd. Alle verzekeraars hebben een enquête ingevuld over de wijze van contractering, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Bovendien zijn gesprekken gevoerd met branchepartijen, collectieven, zorgaanbieders en zorgverzekeraars, waarbij achtergronden bij en duidingen van de analyseresultaten gegeven werden.

De monitor is door middel van consultatie inhoudelijk afgestemd met de leden van het Technisch overleg extramurale farmacie (vertegenwoordigers van branchepartijen en verzekeraars), met de geïnterviewde partijen en met de ACM.

In vergelijking met eerdere rapportages van de NZa over de extramurale farmacie, zijn er op het onderwerp betaalbaarheid verschillen in de uit Vektis gerapporteerde informatie. Dit is het gevolg van door Vektis doorgevoerde correcties in de gegevens.

De declaratiegegevens in Vektis zijn inclusief de declaraties van apothekhoudende huisartsen, poliklinische- en dienstapotheken en inclusief BTW. Dit werkt door in alle tabellen en grafieken waarin macrobedragen, bedragen per patiënt en gemiddelde tarieven vermeld staan.

In de macro-kosten voor geneesmiddelen zit een (zeer) klein deel kosten voor niet-UR-geneesmiddelen die wel vanuit de zorgverzekeringswet worden vergoed. Dat zijn zogenaamde OTC (over the counter) geneesmiddelen die onder de verzekerde aanspraak vallen. In deze monitor rapporteren we niet over de verstrekking van homeopathische middelen, medische hulpmiddelen en zelfzorgmiddelen.

De doorgeleverde bereidingen zijn niet zichtbaar in de Vektis gegevens. De ontvangende apotheek declareert die geneesmiddelen als een terhandstelling zonder bereiding. Om de koppeling met de bereiding te leggen, moeten gegevens uit Vektis en de G-standaard gecombineerd worden.

Gegevens over de GVS bijdragen ontbreken voor de jaren 2015 en 2016. Naar verwachting zijn deze bedragen meegegroeid met de omvang van het geneesmiddelengebruik.

Het is overigens niet vast te stellen of alle verzekerden de bedragen voor de GVS bijbetalingen zelf betaald hebben. Er zijn namelijk verschillende leveranciers die deze bedragen zelf voor hun rekening nemen met behulp van bijvoorbeeld declaratieformulieren voor patiënt of apotheek.

De gemiddelde tarieven voor zorgprestaties in de apotheek zijn berekend door de som van de voor een prestatie gedeclareerde bedragen in een jaar te delen door het aantal declaraties voor die prestatie. Eventuele kortingen 'onder couvert' en kortingen die het gevolg zijn van laagste prijs garanties en IDEA-contracten zijn niet meegerekend in deze gemiddelde tarieven. Reden daarvoor is dat in de Vektis gegevens de betaalde bedragen exclusief kortingen staan. Bij deze berekeningen zijn uitbijters, declaraties waarbij het tarief hoger lag dan 200 euro, niet meegenomen.

De definitie van weekterhandstellingen in de begrippenlijst hieronder impliceert ook de terhandstellingen langer dan één week. In de tabel rechts onderaan blz. 8 van de monitor staat echter het aantal keer dat een weekterhandstelling gebruikt is, exclusief de aantallen 2- en 3-wekelijkse terhandstellingen. De afname van het aantal gebruikers van weekterhandstellingen na 2015 is dan ook het gevolg van de toename van het aantal gebruikers van 2- en 3-wekelijkse terhandstellingen.

2. Begrippenlijst

Aanvullende zorg

Zorg die niet gedekt wordt onder de Zorgverzekeringswet, maar (mogelijk) wel door een aanvullende verzekering.

ANZ-zorg en dienstapotheek

Buiten normale openingstijden, in de avonden, nachten en op zondagen (ANZ), wordt de apotheekzorg geleverd door dienstapotheken. Zij leveren die zorg in plaats van een groep apotheken in een regio.

Collectief

Een collectief is een organisatie (of onderdeel van een organisatie) die onderhandelt en in de meeste gevallen ook contracteert met zorgverzekeraars namens een groep apotheken. Het collectief is vaak onderdeel van een grotere organisatie, bijvoorbeeld een farmaceutische groothandel. Maar het collectief kan ook zelfstandig zijn. In dat geval spreekt men ook wel over vertegenwoordiging.

Contractering

Het sluiten van overeenkomsten (contracten) tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders, noemen we contractering. Voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomsten vinden meestal onderhandelingen plaats.

Eigendomsapotheek

Een apotheek die eigendom is van een andere organisatie, bijvoorbeeld van een groothandel in geneesmiddelen. Apothekers die daar werken zijn in loondienst.

Farmaceutische zorg

Zorg zoals apothekers die verlenen, ook wel apotheekzorg genoemd. In deze monitor gaat het om extramurale farmacie. Dit is apotheekzorg buiten het ziekenhuis. Apotheekhoudende huisartsen, poliklinische- en dienstapotheken verlenen ook deze zorg.

Franchise

Een organisatievorm waarbij een groep zorgaanbieders, de franchisenemers, werkt volgens een bepaalde formule. De organisatie die de formule bepaalt en de zorgaanbieders faciliteert in de toepassing ervan, noemen we de franchisegever. Deze partij is niet de eigenaar van de franchisenemers.

Geneesmiddelen in het basisverzekerd pakket

Welke geneesmiddelen in het basispakket verzekerd zijn, is geregeld in het Besluit Zorgverzekering respectievelijk de Regeling Zorgverzekering. Deze geneesmiddelen staan geregistreerd in het geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS). Van de geneesmiddelen die in het GVS zijn opgenomen wijst de zorgverzekeraar aan welke vergoed worden (preferentiebeleid). Geneesmiddelen die niet in het GVS staan, komen niet voor vergoeding op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) in aanmerking, maar mogelijk wel via een aanvullende verzekering of uit coulance (vanuit eigen 'middelen' van de zorgverzekeraar).

Gewone / bijzondere bereiding

In de prestaties die de NZa vaststelt voor apotheekzorg bestaat onderscheid tussen reguliere (gewone) en bijzondere magistrale bereiding. Bij bijzondere bereiding is sprake van meer complexiteit (aseptische handelingen, risicovolle stoffen) waardoor het nodig is het geneesmiddel alleen in gespecialiseerde apotheken te bereiden.

Groothandel

Een organisatie die geneesmiddelen levert aan apotheken. Groothandels van geneesmiddelen zijn soms verticaal geïntegreerde bedrijven die ook apotheken in bezit hebben of als franchisenemer aan zich gebonden hebben.

Inkoopcombinatie

Verzekeraars kunnen samenwerken bij de inkoop van zorg. Zo'n samenwerkingsverband noemen we een inkoopcombinatie.

Keten

Apotheken kunnen tot een keten behoren. Een keten kan eigendom zijn van een groothandel, inclusief de ertoe behorende apotheken.

UR-geneesmiddel

Een geneesmiddel dat uitsluitend op recept (UR) verstrekt mag worden. Daarnaast zijn er geneesmiddelen die uitsluitend bij de apotheek (UA) of apotheek en drogist (UAD) verkrijgbaar zijn.

Weekterhandstelling

Er is sprake van weekterhandstelling als er in goed overleg tussen voorschrijver en patiënt ter hand wordt gesteld in een weekdoseerverpakking voor een week of voor meerdere weken tegelijk. Gewoonlijk omvat zo'n levering meerdere verschillende geneesmiddelen die ieder afzonderlijk als een weekterhandstelling geregistreerd worden. Daarom is het aantal getelde weekterhandstellingen een veelvoud van het aantal keer dat een patiënt een weekterhandstelling (met één of meer geneesmiddelen) ontving.

Zelfstandige apotheek

Een apotheek die eigendom is van een of meer apothekers.

Zorgaanbieder

Volgens de NZa-beleidsregel: De natuurlijke persoon of rechtspersoon die beroeps- of bedrijfsmatig farmaceutische zorg verleent. Dat kan dus zowel een apotheek als een apotheker zijn. Ook apotheekhoudende huisartsenpraktijken vallen er onder.

Zorgprestatie

Een prestatie omvat het leveren van farmaceutische zorg aan een patiënt, bijvoorbeeld 'Standaard terhandstelling van een UR-geneesmiddel' en 'Farmaceutische begeleiding bij ziekenhuisopname'. De prestaties voor farmaceutische zorg staan in de Beleidsregel BR/CU-7159.